C/2023/1072

2023 12 15

P9_TA(2023)0203

Socialinės Europos darbotvarkė praėjus dvejiems metams nuo Porto aukščiausiojo lygio susitikimo

2023 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl socialinės Europos darbotvarkės praėjus dvejiems metams nuo Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimo (2023/2586(RSP))

(C/2023/1072)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 17 d. Parlamento, Tarybos ir Komisijos iškilmingai paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį,

— atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 4 d. Komisijos komunikatą „Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas“ (COM(2021)0102),

— atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 8 d. Europos Vadovų Tarybos Porto deklaraciją,

— atsižvelgdamas į 2022 m. rugsėjo 7 d. Komisijos komunikatą dėl Europos priežiūros strategijos (COM(2022)0440),

— atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 8 d. Tarybos rekomendaciją dėl galimybės gauti įperkamas, kokybiškas ilgalaikės priežiūros paslaugas ([1]),

— atsižvelgdamas į 2023 m. sausio 30 d. Tarybos rekomendaciją dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis ([2]),

— atsižvelgdamas į savo 2023 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl tinkamo dydžio minimalių pajamų aktyviai įtraukčiai užtikrinti ([3]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,

— atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi darnus vystymasis yra vienas iš pagrindinių ES tikslų; kadangi ekonominis, socialinis ir aplinkos ramsčiai yra trys tarpusavyje susiję darnaus vystymosi ramsčiai; kadangi darnus vystymasis grindžiamas, be kita ko, visišku užimtumu, socialine pažanga ir teisingumu; kadangi vienas iš pagrindinių ES tikslų, nustatytų Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalyje, yra sukurti labai konkurencingą socialinę rinkos ekonomiką, kuria siekiama užtikrinti visišką užimtumą ir socialinę pažangą; kadangi šiuo metu daugiausia dėmesio skiriama ekonominiam ir aplinkos tvarumui;

B. kadangi 2017 m. Geteborge buvo paskelbtas Europos socialinių teisių ramstis, kuriame išdėstyta 20 principų ir nustatytas socialinių taisyklių sąvadas siekiant tvirtos socialinės Europos, kuri XXI amžiuje būtų teisinga ir įtrauki ir teiktų daug galimybių; kadangi 2021 m. gegužės mėn. vykusiame Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime Taryba įsipareigojo pasiekti tris pagrindinius 2030 m. tikslus, susijusius su užimtumu, mokymu ir skurdo mažinimu; kadangi reikia pasiekti, kad iki 2030 m. bent 78 proc. 20–64 metų gyventojų turėtų darbą; kadangi šis tikslas neapima tokių aspektų kaip darbo kokybė ir darbo sąlygos; kadangi bent 60 proc. visų suaugusiųjų turėtų kasmet dalyvauti mokymuose; kadangi iki 2030 m. asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius turėtų būti sumažintas bent 15 mln., iš kurių 5 mln. turėtų būti vaikai; kadangi, pasak Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos, per pastaruosius du dešimtmečius padidėjo mažesnes vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams kylanti į apačią nukreipto socialinio judumo rizika ir manoma, kad ji toliau didės ([4]); kadangi trys pagrindiniai tikslai neapima visapusiško Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo;

([1]) OL C 476, 2022 12 15, p. 1.
([2]) OL C 41, 2023 2 3, p. 1.
([3]) Priimti tekstai, P9_TA(2023)0076.
([4]) EBPO, „Sugedęs socialinis liftas? Kaip skatinti socialinį judumą“ (angl. *Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility*), „OECD Publishing“, Paryžius, 2018 m. birželio 15 d.

C. kadangi praėjusiais metais valstybės narės įgyvendino Komisijos nustatytus pagrindinius tikslus; kadangi dėl papildomų krizių, kilusių po to, kai buvo nustatyti šie tikslai, didėja spaudimas pasiekti šiuos tikslus; kadangi penkios valstybės narės pasiekė nacionalinius užimtumo srities tikslus, o pusė valstybių narių viršijo 78 proc. užimtumo tikslą; kadangi, nepaisant to, iš prognozių matyti, kad ne visos valstybės narės iki 2030 m. pasieks užimtumo tikslą ([5]);

D. kadangi socialinė ekonomika yra viena iš pagrindinių Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo varomųjų jėgų, galinti aktyviai prisidėti siekiant 2030 m. pagrindinių tikslų;

E. kadangi dėl infliacijos ES lygmeniu vidutinių namų ūkių pragyvenimo išlaidos padidėjo maždaug 10 proc., materialinio ir socialinio nepritekliaus lygis – maždaug 2 proc., o energijos nepritekliaus ir absoliutaus finansinio skurdo lygis – maždaug 5 proc.; kadangi manoma, kad tam tikrose valstybėse narėse ir pažeidžiamose grupėse atitinkamas poveikis gerovei bus kelis kartus didesnis; kadangi dėl to visoje ES gali padidėti esami su skurdu ir socialine atskirtimi susiję skirtumai ([6]); kadangi, ypač atsižvelgiant į JAV infliacijos mažinimo įstatymą ir kitus panašius kitų ES nepriklausančių šalių investicijų planus, Europai reikia naujos vizijos, kaip iki 2050 m. tapti novatorišku pramonės centru;

F. kadangi, Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (EUROFOUND) duomenimis, 2021 m. nė vienoje valstybėje narėje nebuvo pasiektas 60 proc. mokymo kursų (už kuriuos moka darbdavys) tikslas; kadangi iš šių duomenų taip pat matyti, kad mažiausiai šia galimybe pasinaudojo tie asmenys, kuriems mokymo reikia labiausiai (jaunimas, žemesnį išsilavinimą įgiję asmenys ir žemos kvalifikacijos darbuotojai);

G. kadangi, siekdamos įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio 18-ąjį principą, Komisija 2022 m. rugsėjo mėn. pristatė ES priežiūros strategiją, o Taryba 2022 m. gruodžio mėn. priėmė Tarybos rekomendaciją dėl ilgalaikės priežiūros; kadangi COVID-19 pandemijos metu atsiskleidė ir išryškėjo tokie aspektai kaip netvarios kvalifikuotų slaugytojų darbo sąlygos, didelė prižiūrintiesiems asmenims tenkanti našta, kai neteikiamos institucinės priežiūros paslaugos, ir didelis asmenims, kuriems reikia priežiūros, kylantis pavojus užsikrėsti infekcijomis, susirgti sunkiomis ligomis ir mirti; kadangi įrodyta, kad bendruomeninės priežiūros ir priežiūros namuose sąlygomis asmenims, kuriems reikia priežiūros, kyla mažesnė užsikrėtimo infekcijomis rizika; kadangi Socialinės apsaugos komitetas savo 2021 m. ataskaitoje dėl ilgalaikės priežiūros pažymėjo, kad asmenims, turintiems ilgalaikės priežiūros poreikių, didėja skurdo ir socialinės atskirties rizika; kadangi, atsižvelgiant į demografinius pokyčius, ilgalaikė priežiūra turėtų būti prieinamesnė, o jos sistemoje turėtų būti užtikrinamas priežiūros nepriklausomumas ir kokybė, sudaromos tvarios darbo sąlygos ir remiami neformalieji slaugytojai;

1. pakartoja, kokios svarbios yra 2021 m. Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime priimtos išvados, kuriose pabrėžiama, kad vis dar gyvename precedento neturinčiais laikais; pažymi, kad dėl COVID-19 pandemijos ir mūsų kaimynystėje tebesitęsiančio Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą kilo pragyvenimo išlaidų ir energetikos krizės, kurios didžiausią neigiamą poveikį daro pažeidžiamiausioms mūsų visuomenės grupėms, o dėl to didėja nelygybė; pakartoja, kad Europos socialinių teisių ramstis yra svarbus kelrodis kuriant socialiai atsakingesnę Europą, ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina jo veiksmų planą; ragina Komisiją ir valstybes nares naudotis socialinėmis inovacijomis kaip pagrindine varomąja jėga sprendžiant socialines ir ekonomines problemas ir primygtinai ragina jas atsižvelgti į Parlamento rekomendaciją, pateiktą jo rezoliucijoje dėl ES socialinės ekonomikos veiksmų plano ([7]); vis dėlto pabrėžia, kad šiuo tikslu Komisijos nustatytų ir Tarybos patvirtintų pagrindinių 2030 m. tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse nepakanka, kad būtų užtikrintas visapusiškas jo įgyvendinimas; pabrėžia, kad Europos socialinių teisių ramstis yra veiksminga priemonė, padedanti užtikrinti, kad Europos projektas būtų patikimas skydas, apsaugantis jos piliečių sveikatą, saugą ir gyvenimo sąlygas; pabrėžia, kad socialinis dialogas, demokratija darbe ir teisė į kolektyvines derybas labai svarbūs principai įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir visoje Europoje užtikrinant aukštynkryptę gyvenimo ir darbo sąlygų konvergenciją;

2. ragina Komisiją ir Tarybą imtis priemonių siekiant sušvelninti krizių poveikį žmonėms ir valstybių narių darbo rinkoms, kad kuriant kokybiškas darbo vietas būtų išlaikomas aukštas užimtumo lygis ir didelės socialinės įmokos; ragina Komisiją ir valstybes nares gerinti darbo rinkų veikimą ir skatinti moterų, jaunimo ir pažeidžiamų grupių integraciją į darbo rinką; todėl ragina Komisiją, valstybes nares ir ES socialinius partnerius, siekiant gerinti gyvenimo ir darbo sąlygas ES, stengtis didinti kolektyvinių derybų aprėptį, kad ji iki 2030 m. pasiektų bent 80 proc., nes tai padės užtikrinti gerovę darbe ir aukštynkryptę socialinę konvergenciją bei mažinti dirbančiųjų skurdą, socialinę atskirtį ir darbo užmokesčio skirtumus;

([5]) Europos Komisija, *Komisija palankiai vertina valstybių narių tikslus iki 2030 m. sukurti socialiai atsakingesnę Europą*, 2022 m. birželio 16 d.

([6]) Menyhert, B., „Augančių energijos ir vartotojų kainų poveikis namų ūkių finansams, skurdui ir socialinei atskirčiai ES“ (angl. *The effect of rising energy and consumer prices on household finances, poverty and social exclusion in the EU*), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2022 m.

([7]) 2022 m. liepos 6 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES socialinės ekonomikos veiksmų plano (OL C 47, 2023 2 7, p. 171).

pažymi, kad dirbančiųjų skurdo problema turi būti sprendžiama užtikrinant deramą darbo užmokestį; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti darbuotojų įgalėjimą ir stiprinti konkurencingumą, reikia skatinti naudotis kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programomis;

3. palankiai vertina tai, kad buvo priimta Direktyva dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio ES ([8]) ir Direktyva dėl darbo užmokesčio skaidrumo ([9]); prašo Tarybos susitarti dėl bendro požiūrio į direktyvą dėl darbo skaitmeninėse platformose ([10]), kad būtų pagerinta darbuotojų apsauga ir darbo sąlygos platformų ekonomikoje ir užtikrinta sąžininga konkurencija; palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą užtikrinti darbuotojų sveikatą ir saugą darbo vietoje; pabrėžia būtinybę imtis tolesnių veiksmų siekiant tikslo žūčių darbe skaičių sumažinti iki nulio; palankiai vertina tai, kad, 2023 m. vasario 2 d. Parlamentui priėmus rezoliuciją ([11]), Komisija įsipareigojo imtis tolesnių veiksmų ir pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto; palankiai vertina tai, kad pradėtos dviejų etapų konsultacijos su ES socialiniais partneriais;

4. pažymi, kad net taikant paramos priemonę nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE), kuri yra Europos nedarbo perdraudimo sistemos dalis, COVID-19 krizės ekonominiai padariniai jaučiami ilgiau, nei tikėtasi; vis dėlto pabrėžia, kad taikant šią priemonę išsaugota tūkstančiai darbo vietų ir kad darbo rinkos sukrėtimas buvo ne toks stiprus, kaip tikėtasi; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad ši priemonė turėtų būti toliau naudojama dabartinės išskirtinės padėties laikotarpiu ir toliau būti grindžiama paskolomis bei greitai aktyvuojama naujų išorės finansinių ar ekonominių sukrėtimų atveju;

5. yra labai susirūpinęs dėl bendros ES vidutines pajamas gaunančių grupių, kurios yra mūsų ekonomikos pagrindas, pagrindiniai mūsų nacionalinių socialinės apsaugos sistemų rėmėjai ir labai svarbūs mūsų demokratinių valstybių stabilumui, taigi ir dėl ekonominės poliarizacijos, ypač dėl ekonomikos nuosmukio augančio mažesnes pajamas gaunančių asmenų grupių dydžio, nepalankių darbo rinkos pokyčių ir pastaraisiais metais priimtų mokesčių reformų, erozijos; atsižvelgdamas į tai, ragina parengti ES veiksmų planą vidutines pajamas gaunančių asmenų grupėms didinti ir stiprinti;

6. Palankiai vertina Komisijos komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. žvilgsnis į ateitį po 2030 m.“, kuriuo siekiama racionalizuoti ir supaprastinti ataskaitų teikimo reikalavimus 25 proc. kiekvienoje žaliojoje, skaitmeninėje ir ekonominėje teminėje srityje, ir kad Komisija iki 2023 m. rudens pateiktų pasiūlymą, kaip tai pasiekti; ragina Komisiją skubiai parodyti šį įsipareigojimą ir taip padidinti visų ES įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ), konkurencingumą ir pagerinti pagrindines socialinio teisingumo ir gerovės sąlygas; primena, kad MVĮ yra mūsų socialinės sanglaudos pagrindas;

7. pabrėžia, kad svarbu mažinti pajamų nelygybę ir kovoti su skurdu, nes 2021 m. 21,7 proc. ES gyventojų (95,4 mln. asmenų) grėsė skurdas arba socialinė atskirtis, ir šiuo požiūriu ragina įsipareigoti pasiekti ES skurdo mažinimo tikslą; primena Europos socialinių teisių ramsčio 14-ąjį principą, kuriame teigiama, kad kiekvienas asmuo, neturintis pakankamai išteklių, turi teisę gauti pakankamas minimalias pajamas, kuriomis visais gyvenimo etapais būtų užtikrinamas orus gyvenimas; pakartoja savo 2023 m. kovo 15 d. rezoliucijoje dėl tinkamo dydžio minimalių pajamų aktyviai įtraukčiai užtikrinti išdėstytus dalykus;

8. pabrėžia, kad pagal Europos socialinių teisių ramsčio 15-ąjį principą kiekvienas asmuo senatvėje turi teisę į išteklius, kurie jam leistų oriai gyventi, ir kad išėję į pensiją darbuotojai ir savarankiškai dirbę asmenys turi teisę gauti pensiją, proporcingą jų įmokoms ir užtikrinančią pakankamas pajamas; taip pat mano, kad valstybės narės turėtų užtikrinti ilgalaikį pajamų saugumą ir pasirūpinti, kad minimalios pensijos būtų pakankamai didelės, kad būtų išvengta skurdo senatvėje, ir kad moterys ir vyrai turėtų lygias galimybes įgyti teises į pensiją, taip pat panaikinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą; ragina valstybes nares remti tikslines paskatas, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos laipsniškam perėjimui prie išėjimo į pensiją, be kita ko, remiant lanksčią darbo laiko tvarką ir tinkamai pritaikant darbo vietas; pakartoja Porto socialiniame įsipareigojime išdėstytą raginimą Komisijai ir valstybėms narėms imtis priemonių nacionalinėms socialinės apsaugos sistemoms stiprinti, kad visiems būtų užtikrinamas orus gyvenimas, kartu išsaugant šių sistemų tvarumą; pabrėžia, kad Komisija galėtų prisidėti rengiant JT konvenciją dėl vyresnio amžiaus asmenų teisių;

([8]) 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (OL L 275, 2022 10 25, p. 33).

([9]) 2021 m. kovo 4 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria siekiant griežtesnio vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principo taikymo nustatomi minimalieji darbo užmokesčio skaidrumo reikalavimai (COM(2021)0093).

([10]) 2021 m. gruodžio 9 d. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo (COM(2021)0762).

([11]) 2023 m. vasario 2 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos darbo tarybų direktyvos peržiūros (Priimti tekstai, P9_TA(2023)0028).

9. ragina Komisiją skubiai imtis tolesnių veiksmų, susijusių su būsimu Parlamento teisėkūros pranešimu savo iniciatyva dėl kokybiškų stažuočių ES; palankiai vertina iniciatyvą „Europos įgūdžių metai“ ir pabrėžia, kad svarbu sudaryti sąlygas darbuotojams mokytis ir persikvalifikuoti, ypač tose pramonės šakose ir sektoriuose, kuriuose reikia imtis esminių pokyčių, kad būtų įgyvendinta žalioji ir skaitmeninė pertvarka, užtikrinant, kad nė vienas nebūtų paliekamas nuošalyje; pabrėžia socialinių partnerių vaidmenį visais lygmenimis rengiant žaliosios ekonomikos įgūdžių strategijas, siekiant užtikrinti, kad toks mokymas vyktų nemažinant darbo užmokesčio ir būtų prilyginamas darbo laikui, taip pat teikiant išsamią informaciją apie įgūdžius, reikalingus dvejopai pertvarkai įgyvendinti; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos socialinės apsaugos paso, kad nacionalinės valdžios institucijos, pavyzdžiui, darbo ir socialinės apsaugos inspekcijos, ir socialiniai partneriai, dalyvaujantys atliekant darbo ir socialinės apsaugos patikrinimus, turėtų tikralaikę priemonę, skirtą veiksmingam nacionalinės ir ES teisės aktų vykdymui užtikrinti;

10. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą iki 2023 m. pabaigos pateikti pasiūlymą dėl ES neįgaliojo kortelės, kuri būtų pripažįstama visose valstybėse narėse, sukūrimo; palankiai vertina šiuo metu vykstančias socialinių partnerių derybas dėl nuotolinio darbo ir teisės atsijungti, siekiant pateikti teisiškai privalomą susitarimą, kuris būtų įgyvendinamas priimant direktyvą; ragina Komisiją ir valstybes nares stengtis skubiai įgyvendinti ES priežiūros strategiją, skirtą prižiūrintiesiems asmenims remti; ragina valstybes nares įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl galimybės gauti įperkamas, kokybiškas ilgalaikės priežiūros paslaugas; palankiai vertina Komisijos iniciatyvą pradėti taikyti visapusišką požiūrį į psichikos sveikatą ir pakartoja savo raginimą priimti direktyvą dėl psichologinės rizikos ir gerovės darbe;

11. pažymi, kad Komisija ėmėsi daug teisėkūros ir su teisėkūra nesusijusių iniciatyvų, tačiau ES iki šiol nepavyko visapusiškai įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio; pabrėžia, kad būtina reguliariai peržiūrėti veiksmų planą; pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės turi imtis tolesnių teisėkūros veiksmų, kad būtų užtikrintas visapusiškas Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimas, itin daug dėmesio skiriant 11-ojo principo (vaikų priežiūra), 12-ojo principo (socialinė apsauga), 19-ojo principo (ap(si)rūpinimas būstu) ir 20-ojo principo (esminės paslaugos) įgyvendinimui; pabrėžia, kad kitas Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas turėtų būti grindžiamas integruota ES kovos su skurdu strategija, skirta daugialypei socialinės atskirties problemai spręsti;

12. ragina imtis konkrečių veiksmų siekiant užtikrinti, kad būtų gerbiama visų žmonių teisė į mokslą ir mokymąsi, visiems darbuotojams garantuojant kokybišką mokymą ir mokamas mokymosi atostogas;

13. pakartoja savo raginimą Tarybai priimti horizontaliąją nediskriminavimo direktyvą ([12]), kuri svarstoma nuo 2008 m., kad būtų visapusiškai įgyvendintas Europos socialinių teisių ramsčio 3-iasis principas (lygios galimybės) ir ES steigiamosiose sutartyse įtvirtinti pažadai užtikrinti vienodą požiūrį;

14. primena, kad reikia imtis tolesnių veiksmų dėl 11-ojo principo dėl vaikų priežiūros ir paramos vaikams, kad būtų panaikintas iš kartos į kartą perduodamas skurdas ir skatinamas socialinis judumas; mano, kad visi vaikai turėtų turėti galimybę naudotis įperkamomis, kokybiškomis ugdymo ir priežiūros paslaugomis, ypač ankstyvojo ugdymo paslaugomis; primena Komisijai ir valstybėms narėms ne vieną Parlamento raginimą skirti daugiau lėšų Europos vaiko garantijų sistemai ir jai numatyti bent 20 mlrd. EUR biudžetą; ragina valstybes nares pateikti nacionalinius veiksmų planus ir užtikrinti, kad jie būtų veiksmingai įgyvendinami ir atitiktų pagrindinius Tarybos rekomendacijos (ES) 2021/1004, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema ([13]), principus; pabrėžia, kad valstybės narės turėtų toliau visapusiškai įgyvendinti sustiprintą Jaunimo garantijų iniciatyvą;

15. mano, kad priežiūros laikotarpiai, kai prižiūrintysis asmuo pereina prie darbo ne visą darbo laiką arba atsisako apmokamo darbo, turėtų būti prilyginami laikotarpiams, už kuriuos mokamos pensijos įmokos ([14]);

16. įspėja, kad, norint tinkamai įgyvendinti 12-ąjį principą, užtikrinant tinkamą socialinę apsaugą turi būti atsižvelgiama į esamas tendencijas, pavyzdžiui, klimato kaitą, ekonomikos skaitmenizaciją ir visuomenės senėjimą, ir kad ji turi būti išplėsta, kad apimtų riziką, susijusią su nevienodu klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo poveikiu skirtingas pajamas gaunančioms visuomenės grupėms ir įvairių sektorių darbuotojams, taip pat socialinėmis mūsų šalių visuomenės perėjimo

([12]) 2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamento pozicija dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas (OL C 137 E, 2010 5 27, p. 68).

([13]) 2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2021/1004, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema (OL L 223, 2021 6 22, p. 14).

([14]) Europos Komisija, „Aukšto lygio grupės socialinės apsaugos ir gerovės valstybės ateities Europos Sąjungoje klausimams galutinė ataskaita“ (angl. *Final report of the High-Level Group on the future of social protection and of the welfare state in the EU*), ES leidinių biuras, Liuksemburgas, 2023 m. sausio mėn.

prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos pasekmėmis; ragina Komisiją ir valstybes nares pasiūlyti Europos socialinės apsaugos veiksmų planą, kuriame būtų atsižvelgiama į socialinės atskirties riziką, kylančią dėl klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo; ragina valstybes nares remtis Socialiniu klimato fondu ir, naudojantis ES parama, padėti pagrindus žaliųjų socialinės apsaugos sistemų kūrimui nacionaliniu lygmeniu;

17. palankiai vertina tai, kad pradėjo veikti ES kovos su benamyste platforma, ir pabrėžia būtinybę užtikrinti ES paramą, kad būtų galima įgyvendinti Lisabonos deklaracijoje numatytus užmojus ir tikslus; pabrėžia, kad pagal 19-ąjį principą asmenims, kuriems to reikia, turėtų būti suteikiamas kokybiškas socialinis būstas arba teikiama kokybiška parama aprūpinant būstu; primygtinai ragina Komisiją, laikantis subsidiarumo principo, parengti plataus užmojo veiksmų planą, kaip užtikrinti prieinamą, ekologišką ir įperkamą socialinį būstą, kad būtų patenkinti visų ES piliečių būsto poreikiai, ir iki 2030 m. panaikinti benamystę; atsižvelgdamas į dabartines aplinkybes pabrėžia, kad reikia panaikinti energijos nepriteklių ir kad svarbu uždrausti kritiniais laikotarpiais pažeidžiamiems namų ūkiams ir energijos nepriteklių patiriantiems vartotojams atjungti energijos tiekimą; pakartoja savo raginimą nustatyti principą „Svarbiausia – būstas“, kad būtų skatinamos galimybės gauti būstą, ir pažymi, kad minėti būstai turėtų būti grindžiami universalumo principais, kad būtų užtikrintas prieinamumas;

18. reiškia susirūpinimą dėl nepakankamų tam tikrų asmenų galimybių naudotis kokybiškomis esminėmis paslaugomis, įskaitant vandens tiekimo, sanitarijos, energetikos, transporto, finansines paslaugas ir skaitmeninį ryšį (20-asis principas), nes šių paslaugų teikimo srityje jaučiama papildoma įtampa; pabrėžia, kad mažiau išsivysčiusiems regionams ir kaimo bei retai apgyvendintoms vietovėms daromas neproporcingai didelis poveikis, o dėl to dar labiau didėja ekonominiai, socialiniai ir teritoriniai ES regionų skirtumai; primygtinai ragina Komisiją nustatyti, kurias Reglamento (ES) Nr. 360/2012 dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų ([15]) socialines nuostatas būtina sugriežtinti, ir, remiantis tuo vertinimu, atlikti peržiūrą, kad būtų suteikiama daugiau galimybių naudotis vandens tiekimo, sanitarijos, energetikos, transporto, finansinėmis paslaugomis ir skaitmeniniu ryšiu, taip pat apsirūpinti būstu;

19. pakartoja savo raginimą, kad, atsižvelgiant į Žaliojo kurso pramonės planą, ES finansavimas, įskaitant valstybės pagalbą, turėtų būti susietas su viešosios politikos tikslais, visų pirma socialiniais reikalavimais, kad būtų siūlomos kokybiškos darbo vietos, skatinamos kolektyvinės derybos, laikomasi ES darbuotojų teisių ir standartų ir užtikrinamos geresnės darbo sąlygos; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančios Viešųjų pirkimų direktyvos ([16]) socialinės apsaugos sąlygos, ir apsvarstyti galimybę, remiantis poveikio vertinimu, peržiūrėti šią direktyvą, siekiant dar labiau sugriežtinti viešųjų pirkimų sutarčių socialinės apsaugos sąlygas, pagal kurias būtų reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojai ir subrangovai visapusiškai paisytų darbuotojų teisių, įskaitant teisę į kolektyvines derybas, atsižvelgiant į neseniai priimtą Direktyvą dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio ES;

20. pabrėžia, kad reikia stiprinti Europos semestro socialinį aspektą ir Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą, ypač atsižvelgiant į ekonomikos valdymo peržiūrą; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pateikti socialinės konvergencijos sistemos priemonę, kad būtų galima užkirsti kelią socialinės konvergencijos srityje kylančiai rizikai, nustatyti galimas tinkamo Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo kliūtis ir apibrėžti socialinius tikslus; mano, kad socialinių skirtumų rizika turėtų būti įtraukta į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas ir kad į ją turėtų būti atsižvelgiama nustatant fiskalinio koregavimo planus;

21. mano, jog tam, kad teisinga ir socialinė Europa taptų tikrove ir kad įgyvendinant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką būtų užtikrinta aukščiausio lygio socialinė apsauga, būtina užtikrinti tvarią, teisingą ir įtraukią Europą, kurioje socialinės teisės būtų visapusiškai apsaugotos ir garantuotos bent jau tokiu pat lygmeniu kaip ekonominiai ir aplinkos apsaugos standartai; pabrėžia, kad reikia imtis veiksmų Europos socialinių teisių ramsčio vaidmeniui stiprinti, kad socialiniai aspektai būtų traktuojami taip pat kaip ir ekonominiai bei aplinkosaugos aspektai, taip pat užtikrinti, kad įgyvendinant būsimą ES politiką socialinėms teisėms Europoje būtų skiriama daugiausia dėmesio ir kad socialinė konvergencija būtų vienas iš svarbiausių ES politinių prioritetų; pažymi, kad dėl to įgyvendinant būsimas finansavimo iniciatyvas ir peržiūrint daugiametę finansinę programą reikės numatyti socialinių investicijų, skirtų Europos socialinių teisių ramsčiui įgyvendinti;

22. pakartoja savo raginimą Komisijai peržiūrėti Direktyvą dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones ([17]) siekiant sukurti teisinę sistemą, kuria būtų užtikrintos deramos darbo sąlygos ir vienodas požiūris į ES teritorijoje dirbančius sezoninius darbuotojus bei mobiliuosius darbuotojus, dirbančius pagal terminuotas darbo sutartis su laikinojo įdarbinimo agentūromis ar bet kokiais kitokiais darbo rinkos tarpininkais, įskaitant įdarbinimo agentūras, kaip Komisija pažadėjo Porto deklaracijoje;

([15]) 2012 m. balandžio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 360/2012 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms (OL L 114, 2012 4 26, p. 8).

([16]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

([17]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008 12 5, p. 9).

23. ragina Komisiją pristatyti teisinę sistemą, kuri padėtų numatyti ir valdyti pokyčius, susijusius su žaliąja ir skaitmenine pertvarka darbo pasaulyje, daugiausia dėmesio skiriant, pirma, aukštos kokybės užimtumo išsaugojimo svarbai, padedant darbuotojams prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių ir sudarant jiems sąlygas dalyvauti atitinkamuose mokymuose, ir, antra, socialinių partnerių įtraukimui į sprendimų priėmimo procesus, be kita ko, skatinant kolektyvines derybas dėl pokyčių numatymo ir valdymo;

24. pakartoja, kokia svarbi yra gerai veikianti ir veiksminga Europos darbo institucija (EDI); ragina Komisiją pasinaudoti vertinimo, kuris turi būti atliktas iki 2024 m. rugpjūčio 1 d., suteikiama galimybe ir pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų peržiūrėta EDI steigimo reglamento ([18]) taikymo sritis ir išnaudotas visas jo potencialas, ypač susijęs su EDI tyrimo įgaliojimais;

25. primena teisę reikalauti žmogaus įsikišimo ir teisę į tai, kad nebūtų taikomi tik automatizuotu duomenų tvarkymu grindžiami sprendimai, kaip nurodyta Bendrajame duomenų apsaugos reglamente ([19]); pabrėžia, kad ES turi imtis veiksmų, kad į darbo pasaulį būtų toliau integruojamas žmogaus vykdomos kontrolės principas ir kad būtų reglamentuojamas algoritminis valdymas; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl dirbtinio intelekto darbo vietoje;

26. ragina labiau integruoti Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą į susijusias strategijas, įskaitant ES romų strateginį planą, Lyčių lygybės strategiją, Kovos su benamyste strategiją ir Kovos su rasizmu strategiją;

27. ragina į Sutartis įtraukti socialinės pažangos protokolą, atsižvelgiant į Konferencijos dėl Europos ateities išvadas ir į savo 2022 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl raginimo priimti konventą dėl Sutarčių peržiūros ([20]), siekiant užtikrinti, kad darbuotojų teisės, profesinių sąjungų teisės ir socialinės teisės būtų visapusiškai apsaugotos ir apsaugotos;

28. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

([18]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1149, kuriuo įsteigiama Europos darbo institucija, iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 883/2004, (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) 2016/589 ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2016/344 (OL L 186, 2019 7 11, p. 21).

([19]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([20]) OL C 493, 2022 12 27, p. 130.